

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.19.1.2023

Pan
gen. bryg. Piotr Fajkowski
Dowódca
11 Dywizji Kawalerii Pancernej

Dowództwo 11 Dywizji Kawalerii Pancernej
ul. Żarska 1
68-100 Żagań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/028 – Zadania realizowane przez Dowództwo Generalne RSZ i jednostki podległe w zakresie wychowania fizycznego i przygotowania kondycyjnego żołnierzy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Dowództwo 11 Dywizji Kawalerii Pancernej ¹ (dalej: Dowództwo 11DKPanc), ul. Żarska 1, 68-100 Żagań.
Kierownik jednostki kontrolowanej	gen. bryg. Piotr Fajkowski, Dowódca 11DKPanc od 29 września 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: (1) gen. dyw. Piotr Trytek, Dowódca 11DKPanc od 1 października 2020 r. do 29 września 2023 r., (2) gen. dyw. Dariusz Parylak, Dowódca 11DKPanc od 20 marca 2020 r. do 1 października 2020 r., (3) gen. dyw. Stanisław Czosnek, Dowódca 11DKPanc od 7 lutego 2017 r. do 20 marca 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja. 2. Wpływ udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach. 3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Andrzej Zygmunt, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/100/2023 z 14 czerwca 2023 r.

(akta kontroli: tom I, str. 1)

¹ 11 Dywizja Kawalerii Pancernej – dalej: 11DKPanc.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Dowódca 11DKPanc oraz podlegli mu dowódcy poszczególnych jednostek wojskowych⁴ zapewнили podległym im żołnierzom dostęp do niezbędnej sportowej infrastruktury szkoleniowej.

Ustalenia kontroli wskazały na praktykę prowadzenia w JW 11DKPanc zajęć wychowania fizycznego⁵ przez żołnierzy nie posiadających uprawnień określonych w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych⁶.

Zajęcia z w-f częściowo realizowane były zgodnie z wymaganiami zapisanymi w dokumentach normatywnych zarówno co do ich wymiaru, jak i programu. W 33,5% miesięcy zbadanej populacji grup szkoleniowych praktyczny wymiar szkolenia z w-f realizowano zgodnie z poleceniem Ministra Obrony Narodowej (i sporządzonymi diagramami szkolenia). W pozostałych 66,5% miesięcy realizacja szkolenia programowego z w-f była niższa niż polecenie Ministra Obrony Narodowej. Stwierdzone podczas kontroli odstępstwa od wymiaru zajęć wynikającego z dokumentów normatywnych oraz przyjętych planów wynikały z decyzji położonych oraz okoliczności powodujących długotrwałe funkcjonowanie w warunkach sytuacji kryzysowej.

Dowódcy JW 11DKPanc nie organizowali pozaplanowych, dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego, zawodów i przedsięwzięć sportowych, które nie wynikały z „Planu – kalendarza przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych” oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ, które nakładały się na zadania poszczególnych JW 11DKPanc wynikające z realizacji szkolenia programowego, sposobu funkcjonowania w czasie epidemii COVID-19, z zaangażowania w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz wynikających z realizacją zadań związanych z konfliktem zbrojnym na Ukrainie.

Proces szkolenia programowego żołnierzy zaangażowanych w przygotowanie oraz udział we współzawodnictwie sportowym, zawodach i przedsięwzięciach sportowych nie był realizowany w takim samym stopniu jak pozostałych żołnierzy w ich etatowych grupach szkoleniowych. Zakres niezrealizowanego materiału szkolenia programowego był różny w indywidualnych przypadkach. Różnic w realizacji programu szkolenia nie nadrabiano.

Izba pozytywnie ocenia tematykę i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych stanowisk. Tematyka zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych organizowanych przez JW 11DKPanc w latach 2020-2022 była adekwatna do kondycyjnego przygotowania żołnierzy do zadań i wymogów wynikających z wojennego przeznaczenia poszczególnych jednostek wojskowych. Organizując zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe nie delegowano wielokrotnie tych samych żołnierzy.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę w formie opisowej.

⁴ Jednostka wojskowa – dalej: JW.

⁵ Dalej: w-f.

⁶ Dz. U. poz. 890.

Izba wskazuje na opisaną w stwierdzonej nieprawidłowości nierzetelność rozwiązania dotyczącego przyjętej w 11DKPanc metody ewidencjonowania i traktowania żołnierzy nieobecnych na zajęciach szkolenia programowego. W ocenie Izby przyjęte rozwiązanie zakłada kształtowanie nawyków rzetelności w wykonywaniu zadań, zniekształca mierniki sprawozdawczości z realizacji szkolenia oraz utrudnia rzetelną ocenę wyszkolenia (zrealizowania programu szkolenia) poszczególnych żołnierzy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Zapewnienie żołnierzom warunków do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego i sportu oraz ich realizacja

Opis stanu faktycznego

Zarówno w Dowództwie 11DKPanc, jak i w podległych JW, w godzinach służbowych żołnierze mieli zapewniony dostęp do obiektów sportowej infrastruktury szkoleniowej w postaci m.in. hal sportowych, siłowni i pomieszczeń do ćwiczeń siłowych, stadionów lub boisk oraz Ośrodków Sprawności Fizycznej. W części garnizonów były dostępne również dedykowane elementy infrastruktury w postaci pomieszczeń do walki wręcz czy ścianki wspinaczkowej. Zarządzanie poszczególnymi obiektami realizowane było przez dowódców danych JW.

Część obiektów, tj. siedem z 13 hal sportowych, pięć z ośmiu siłowni i pomieszczeń do ćwiczeń siłowych oraz obiekty wolnostojące typu boiska, korty czy siłownie plenerowe – były dostępne dla żołnierzy również po godzinach służbowych.

Obiekty sportowe były wyposażone w sposób odpowiedni do realizowanej tematyki zajęć. Ich przydział oraz wykorzystanie były skorelowane z planami szkolenia.

Żołnierze 11DKPanc nie korzystali z refundowanych przez MON karnetów lub kart wstępu do komercyjnych obiektów lub sieci sportowych w postaci np. siłowni, basenów itp. Niemniej jednak żołnierze sześciu z dziewięciu JW 11DKPanc mieli refundowane zajęcia na pływalniach miejskich na podstawie umów zawartych pomiędzy odpowiednim Wojskowymi Oddziałami Gospodarczymi i podmiotami zarządzającymi basenami. Umowy nie przewidywały karnetów, żołnierze korzystali z pływalni na podstawie wpisu na wyodrębnione listy. Właściwe poszczególnym JW 11DKPanc pływalnie były oddalone od 850 m do 67 km od danej jednostki. Dojazd do tych obiektów komercyjnych był przez poszczególnych dowódców organizowany zasadniczo na potrzeby rocznego sprawdzianu sprawności fizycznej w 2022 r. oraz sporadycznie na potrzeby zajęć żołnierzy, którzy zadeklarowali wybranie konkurencji „pływanie” podczas rocznego sprawdzianu sprawności fizycznej.

(akta kontroli: tom I, str. 8-206; tom III, str. 1-388; tom IV, str. 1-267; tom V, str. 1-290; tom VI, str. 1-294; tom VII, str. 1-222; tom VIII, str. 1-473)

W badanym okresie w 11DKPanc wyznaczono 101 żołnierzy zawodowych do prowadzenia zajęć z zakresu w-f i sportu, z czego 20 było oficerami⁸,

⁷ Najwyższa Izba Kontroli oceny poszczególnych obszarów formułuje jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁸ Z tego ośmiu służyło na stanowiskach w sekcjach Wychowania Fizycznego i Sportu i 12 służyło na stanowiskach dowódców (pluton, kompania, batalion) oraz oficerów sztabów.

63⁹ podoficerami i 18 szeregowymi¹⁰. Nie zatrudniano pracowników cywilnych wojska wyznaczonych do prowadzenia zajęć z zakresu w-f i sportu.

Wyznaczeni żołnierze spełniali wymagania, jakie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych, powinny spełniać osoby prowadzące zajęcia z zakresu wychowania fizycznego i sportu.

Porównując liczbę żołnierzy zawodowych wyznaczonych w poszczególnych JW 11DKPanc z liczbą żołnierzy zawodowych, którzy ewidencyjnie powinni w 2022 r. przystąpić do rocznego egzaminu sprawności fizycznej otrzymano szacunkowe dane wskazujące, że: (1) w Dowództwie 11DKPanc jeden żołnierz zawodowy wyznaczony do prowadzenia zajęć z zakresu w-f i sportu przypadał na ok. 28 żołnierzy zawodowych; (2) w 11bdow¹¹ na ok. 38; (3) w 10BKPanc¹² na ok. 109; (4) w 34BKPanc¹³ na ok. 30; (5) w 17BZ¹⁴ na ok. 146; (6) w 23pa¹⁵ na ok. 72; (7) w 4pplot¹⁶ na ok. 41; (8) w 5bsap¹⁷ na ok. 94; a w (9) 11brem¹⁸ na ok. 59 żołnierzy zawodowych. Statystycznie w 11DKPanc jeden żołnierz zawodowy wyznaczony do prowadzenia zajęć z zakresu w-f i sportu przypadał na ok. 67 żołnierzy zawodowych.

Ustalenia kontroli oraz wyjaśnienia Dowódcy 11DKPanc wskazały na praktykę prowadzenia w JW 11DKPanc zajęć z w-f przez żołnierzy nie posiadających uprawnień określonych w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych. Więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli: tom I, str. 216, 265-266, 301-326; tom IX, str. 506)

W obowiązkowych zajęciach z w-f i sportu udział brali wszyscy żołnierze. Absencje w zajęciach były usprawiedliwione i wynikały z udokumentowanej realizacji zadań postawionych przez poszczególnych dowódców. Nie stwierdzono nieusprawiedliwionej lub nierzetelnie udokumentowanej nieobecności żołnierza na zajęciach z w-f.

W zbadanej przez NIK próbie frekwencja wyliczona przez NIK¹⁹ oscylowała w granicach 0%-100%²⁰, z czego średnia wyniosła 60,8%. Frekwencja wpisywana do dzienników szkolenia zawsze była wyższa lub równa 70%.

Badanie próby wykazało niezgodność poniżej 1% obecności żołnierzy zawodowych zaewidencjonowanej w dziennikach szkolenia z obecnością zaewidencjonowaną w elektronicznej bazie danych SEW on-line.

⁹ Z tego dziewięciu służyło na stanowiskach w sekcjach Wychowania Fizycznego i Sportu, 24 służyło na stanowiskach dowódców (załoga, sekcja, obsługa, pluton), jeden na stanowisku szefa kompanii, jeden na stanowisku technika kompanii oraz 28 na stanowiskach podoficerskich w sztabach, warsztatach, magazynach itp.

¹⁰ Służących na stanowiskach: elektromechanik, kierowca, celowniczy, mechanik-spawacz, kierowca-ratownik, zwiadowca-ratownik, radiotelefonista oraz operator w pododdziałach.

¹¹ 11 batalion dowodzenia.

¹² 10 Brygada Kawalerii Pancernej.

¹³ 34 Brygada Kawalerii Pancernej.

¹⁴ 17 Brygada Zmechanizowana.

¹⁵ 23 pułk artylerii.

¹⁶ 4 pułk przeciwlotniczy.

¹⁷ 5 batalion saperów.

¹⁸ 11 batalion remontowy.

¹⁹ Przyjmując faktyczną obecność na zajęciach.

²⁰ W tym 19,5% zajęć z frekwencją poniżej 50%.

Najczęstszą przyczyną nieobecności na zajęciach z w-f (w 42,9% przypadków) było szkolenie specjalistyczne w innej grupie. Następnymi przyczynami były: urlop – 20,1%, zwolnienie chorobowe – 19,6%, służba – 9,5%, kurs szkoleniowy – 5,1%, podróż służbowa – 1,1%, oddelegowanie do Polskiego Kontyngentu Wojskowego – 1,0% oraz oddelegowanie do innych zadań – 0,5%. W zbadanej populacji nie wystąpiły nieobecności nieusprawiedliwione oraz spowodowane pobytem w szpitalu lub pobytem w areszcie.

Dowódca 11DKPanc wyjaśnił, że duży procent, tj. 42,9% przypadków, w których żołnierze byli nieobecni za programowych zajęciach z w-f z powodu szkolenia specjalistycznego w innej grupie dotyczył zadań realizowanych na podstawie rozkazów i zarządzeń operacyjnych od przełożonych Dowódcy 11DKPanc nakazujących realizację zadań związanych z epidemią COVID-19 czy ochroną granicy i w rozumieniu dowódców różnych szczebli JW 11DKPanc były one realizacją zadań właśnie w „innych grupach szkoleniowych”.

W 11DKPanc, na podstawie wytycznych Szefa Szkolenia 11DKPanc stosowano lokalną metodę wyliczania frekwencji na zajęciach, która zniekształcała faktyczny miernik obecności żołnierzy na poszczególnych zajęciach szkolenia programowego. Więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Dowódca 11DKPanc wyjaśnił również, że nie były mu znane dokumenty normatywne określające liczbę żołnierzy uczestniczących w zajęciach prowadzonych przez jednego instruktora w-f.

(akta kontroli: tom I, str. 256-268; tom II, str. 35-48, 173-193;
tom IX, str. 423-430, 433, 506, 515-540)

Liczba godzin z w-f wpisana do programów szkolenia wykorzystywanych przez JW spełniała, w tym również przewyższała, kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. *w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych*. Prawidłowo planowano wymiar godzinowy zajęć z w-f zachowując wskazany przez Ministra Obrony Narodowej wymiar i charakter zajęć. Prawidłowo, według możliwości, zabezpieczano i przydzielano obiekty niezbędne do realizacji zaplanowanych zajęć z w-f.

W 33,5% miesięcy zbadanej populacji grup szkoleniowych praktyczny wymiar szkolenia z w-f realizowano zgodnie z poleceniem Ministra Obrony Narodowej (i sporządzonymi diagramami szkolenia). W pozostałych 66,5% miesięcy realizacja szkolenia programowego z w-f była niższa niż polecenie Ministra Obrony Narodowej. Więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zmniejszenie wymiaru zaplanowanego szkolenia lub odwołanie zaplanowanych zajęć były dokumentowane stosownymi adnotacjami w odpowiednich diagramach i planach szkolenia.

(akta kontroli: tom I, str. 256-268; tom II, str. 35-48, 173-193;
tom IX, str. 423-430, 433, 480-487)

Poranny rozruch fizyczny był realizowany zgodnie z opisem określonym w doktrynie „Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej DU-7.3.1(A)”²¹. W JW 11DKPanc zasady prowadzenia porannego rozruchu fizycznego określono w porządkach dnia²². W Dowództwie 11DKPanc zasady prowadzenia porannego rozruchu fizycznego określano w rozkazie organizacyjnym do działalności na dany

²¹ Doktryna „Wychowanie fizyczne i sport w resorcie obrony narodowej DU-7.3.1(A)”, sygn. Szkol. 979/2021, wprowadzona decyzją nr 85/Szkol./SG WP Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej dokumentu uzupełniającego Wychowania Fizycznego i sport w resorcie obrony narodowej – DU-7.3.1(A) (niepublikowana).

²² „Porządek dnia” jest dokumentem normującym cykl realizacji rutynowych czynności w danej JW. Charakter dokumentu wynika m.in. z „Regulaminu Ogólnego Sił Zbrojnych RP”.

rok²³. Zgodnie z decyzjami poszczególnych dowódców poranny rozruch fizyczny był realizowany w formie marszobiegu trwającego od 20 do 45 min.

(akta kontroli: tom I, str. 9, 124-141, 216-226, 266-268; tom IX, str. 506)

W 11DKPanc, w 2022 r. do sprawdzianu żołnierzy zawodowych ze sprawności fizycznej podeszło 80,1% żołnierzy będących na stanie ewidencyjnym.

W poszczególnych JW 11DKPanc do sprawdzianu przystąpiło od 69,3% do 87,7% żołnierzy. Analizując zbiorczo poszczególne korpusty najwyższa frekwencja była w grupie generałów (100%), a najniższa w grupie szeregowych 34BKPanc (82,9%). W poszczególnych JW 11DKPanc najwyższa, 100% frekwencja, była w: (1) Dowództwie 11DKPanc w grupie generałów i w grupie szeregowych; (2) w grupie oficerów starszych i w grupie oficerów młodszych 11bdow; (3) w grupie generałów 10BKPanc; (4) w grupie oficerów starszych 4pplot; (5) w grupie oficerów starszych 5bsap; i (6) w grupie oficerów starszych 11brem. Zbiorczo, za JW 11DKPanc, najniższa frekwencja (76,8%) była w grupie szeregowych. W poszczególnych JW najniższa frekwencja była w: (1) grupie podoficerów starszych 5bsap – 36,4%; (2) podoficerów młodszych Dowództwa 11DKPanc – 52,9%; oraz (3) podoficerów młodszych 5bsap – 57,9%.

Zbiorczo, w całej 11DKPanc, było 47,9% ocen bardzo dobrych, 27,8% ocen dobrych, 11,6% ocen dostatecznych i 12,7% ocen niedostatecznych. Najwięcej, tj. 69,4%, ocen bardzo dobrych było w Dowództwie 11DKPanc. Najmniej, tj. 38,3%, było w 11bdow (w 34BKPanc było 38,5%). Najwięcej, tj. 21,4%, ocen niedostatecznych było w 34BKPanc. Najmniej, tj. 0,0%, było w Dowództwie 11DKPanc. W grupie szeregowych 34BKPanc ocen niedostatecznych było 41,8% – dla porównania następane dwie wysokie wartości wskaźnika ocen niedostatecznych w grupie szeregowych to 28,8% w 23pa i 26,3% w 10BKPanc.

(akta kontroli: tom I, str. 253-255)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 66,5% miesięcy w zbadanych grupach szkoleniowych praktyczny wymiar szkolenia z w-f zrealizowano w wymiarze niższym od pierwotnie zaplanowanego i jednocześnie niższym niż określono w pkt 4 ppkt 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych²⁴, w tym w 37,5% miesięcy w wymiarze niższym od pierwotnie zaplanowanego i jednocześnie niższym niż określono w ww. rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej, a w 29% miesięcy w ogólnie nie realizowano szkolenia programowego z w-f.

W żadnej ze zbadanych 20 grup szkoleniowych nie zrealizowano szkolenia z w-f w wymiarze co najmniej 16 godzin miesięcznie przez wszystkie 36 miesięcy lat 2020-2022.

Przyczynami szkolenia programowego z w-f w wymiarze niższym od wymiaru określonego przez Ministra Obrony Narodowej lub braku realizowania tego szkolenia były: (1) ograniczenia związane z epidemią COVID-19; (2) zaangażowanie poszczególnych pododdziałów (w tym wchodzących w ich skład grup szkoleniowych) we wsparcie Straży Granicznej oraz służby zdrowia w związku z epidemią COVID-19; (3) zaangażowanie we wsparcie właściwych służb w walce z epidemią Afrykańskiego pomoru świń, tzw. ASF; (4) zaangażowanie we wsparcie Straży Granicznej

²³ Zgodnie z pkt 119 „Regulaminu Ogólnego Sił Zbrojnych RP”, sygn. Szt. Gen. 1664/2014, dla Dowództwa 11DKPanc nie sporządza się porządku dnia.

²⁴ Pkt 4 ppkt 1 załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia: zajęcia [z w-f] w odniesieniu do żołnierzy zawodowych są prowadzone wymiarze o najmniej czterech godzin tygodniowo.

w ochronie granicy polsko-białoruskiej; (5) udział w przedsięwzięciach szkoleniowych wymagających zaangażowania całych pododdziałów; oraz (6) zaangażowanie w szkolenie pododdziałów Sił Zbrojnych Ukrainy.

Dowódca 11DKPanc wyjaśnił, że decyzje związane ze zmianą planów i realizacji szkolenia programowego podejmowane przez dowódców różnych szczebli JW 11DKPanc podejmowane były na podstawie wskazanych przez niego rozkazów, zarządzeń operacyjnych i innych dokumentów od przełożonych Dowódcy 11DKPanc. Otrzymywanie rozkazy wiązały się m.in. z tworzeniem zespołów zadaniowych, do których wyznaczono żołnierzy w ramach ich etatowych pododdziałów i grup szkoleniowych oraz z pominięciem struktur etatowych.

Dowódca 11DKPanc zaznaczył również, że w swojej działalności dowódcy wszystkich szczebli JW 11DKPanc działali zgodnie z pkt 25 „Regulaminu Ogólnego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”²⁵, który brzmi „Jeśli żołnierz otrzyma nowy rozkaz w trakcie wykonywania innego rozkazu, melduje o tym wydającemu rozkaz. W razie potwierdzenia nowego rozkazu, wykonuje go, a wydający taki rozkaz informuje pierwszego rozkazodawcę i odpowiada za wynikające z tego następstwa”.

(akta kontroli: tom I, str. 256-268; tom II, str. 35-48, 173-193; tom IX, str. 423-430, 433, 480-487, 515-540)

2. W JW 11DKPanc część zajęć z w-f była prowadzona przez żołnierzy nie posiadających uprawnień określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych²⁶.

W zbadanej przez NIK próbie²⁷ 75% żołnierzy zawodowych prowadzących zajęcia z w-f nie było wykazanych na przedstawionych liście i zweryfikowanych przez listę wykazach żołnierzy nie posiadających uprawnień wymaganych w przytoczonym wyżej rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej.

Dowódca 11DKPanc potwierdził, że w badanym okresie, w związku z zadaniami realizowanymi przez JW 11DKPanc: (1) w związku z ochroną granicy polsko-białoruskiej; (2) w związku z epidemią COVID-19; oraz innymi nieplanowanymi zadaniami w JW 11DKPanc, zdarzały się przypadki prowadzenia zajęć z w-f przez żołnierzy nie posiadających uprawnień wymaganych w ww. rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r.

(akta kontroli: tom I, str. 216, 256-268; 301-326 tom II, str. 35-48, 173-193; tom IX, str. 423-430, 433, 506, 515-540)

3. W 11DKPanc przyjęto metodę liczenia frekwencji na zajęciach powodującą nierzetelną ewidencję części żołnierzy faktycznie nieobecnych na zajęciach traktując ich jako obecnych na zajęciach.

²⁵ Wprowadzonego decyzją nr 445/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia do użytku Regulaminu Ogólnego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Urz. MON z 2013 r. poz. 398). Akt nieobowiązujący – obowiązujący w kontrolowanym okresie.

²⁶ § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia: zajęcia [z w-f] są prowadzone przez: 1) żołnierza zawodowego lub pracownika wojska zajmującego etatowe stanowisko służbowe związane z wykonywaniem zadań z zakresu wychowania fizycznego i sportu, który posiada przygotowanie pedagogiczne oraz: a) tytuł zawodowy magistra lub równorzędny w zakresie wychowania fizycznego lub b) ukończył studia podyplomowe z zakresu wychowania fizycznego i sportu; 2) dowódcę pododdziału lub żołnierza zawodowego wyznaczonego przez dowódcę (dyrektora, komendanta, szefa) do prowadzenia zajęć w ramach powierzonych czynności wykraczających poza jego obowiązki służbowe, który: a) posiada tytuł, o którym mowa w pkt 1 lit. a, lub ukończył studia, o których mowa w pkt 1 lit. b, lub b) ukończył szkolenie specjalistyczne w wymiarze co najmniej 126 godzin, lub c) posiada świadectwo dojrzałości i jest trenerem lub instruktorem sportu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2023 r. poz. 2048).

²⁷ Próba obejmowała osiem losowo wybranych zajęć z w-f przeprowadzonych w dwóch grupach szkoleniowych dwóch JW 11DKPanc. Wskazane zajęcia były prowadzone przez czterech żołnierzy zawodowych, z których jeden spełniał spełniających wymagania określone w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r., a trzech ich nie spełniało.

W 11DKPanc ewidencja szkolenia w dziennikach szkolenia prowadzona była m.in. na podstawie Wytycznych Szefa Szkolenia 11DKPanc z 29 grudnia 2021 r. w sprawie *szkolenia wojsk w 2022 r.* Przytoczone Wytyczne określały m.in., że dwojako traktuje się nieobecność danego żołnierza na zajęciach, tj.: (1) jako „nie liczoną do frekwencji”²⁸, tzn. dany żołnierz był traktowany jako nieobecny i nie był liczony do frekwencji; oraz (2) „liczoną do frekwencji”²⁹, tzn. dany żołnierz pomimo fizycznej nieobecności był traktowany jako obecny i był liczony do frekwencji.

Analiza zebranych dokumentów wykazała, że: (1) występowały nieistotne statystycznie różnice pomiędzy frekwencją wpisywaną do dzienników szkolenia a frekwencją wyliczoną na podstawie Wytycznych Szefa Szkolenia 11DKPanc – różnice były spowodowane błędami arytmetycznymi prowadzącymi zajęcia; oraz (2) istnieją istotne statystycznie różnice pomiędzy frekwencją wyliczoną na podstawie ww. przytoczonych Wytycznych Szefa Szkolenia 11DKPanc a frekwencją wyliczoną przez NIK, przyjmując faktyczną obecność na zajęciach.

W przypadku rozbieżności pomiędzy frekwencją wyliczoną na podstawie ww. przytoczonych Wytycznych a frekwencją wyliczoną przez NIK, przyjmując faktyczną obecność na zajęciach, Izba wskazuje na systemowy problem rzetelnej ewidencji faktycznego udziału danego żołnierza w danych zajęciach. O ile frekwencja wyliczana na podstawie Wytycznych Szefa Szkolenia 11DKPanc oscylowała w granicach 42,9%-100%³⁰, to frekwencja wyliczona przez NIK, przyjmując faktyczną obecność na zajęciach, oscylowała w granicach 0%-100%³¹, w tym co do zasady będąc niższą niż frekwencja wyliczana na podstawie ww. Wytycznych. Frekwencja wpisywana do dzienników szkolenia zawsze była wyższa lub równa 70%.

W skrajnych przypadkach prowadziło to do sytuacji, kiedy przy faktycznej nieobecności wszystkich szkolonych z grupy szkoleniowej (obecność "0") frekwencja wyliczana na podstawie tych Wytycznych oscylowała w granicach 40,0%-96,3%.

Izba zwraca uwagę, że do metody liczenia frekwencji na zajęciach w Siłach Zbrojnych RP odniosła się już w informacji o wynikach kontroli P/17/036 – „Utrzymywanie zakładanych zdolności przez jednostki pancerne Sił Zbrojnych RP”³² stwierdzając wówczas systemową nierzetelność przyjętej metody wyliczania frekwencji na zajęciach.

Opisana w niniejszej nieprawidłowości, przyjęta w 11DKPanc, metoda wyliczania frekwencji na zajęciach nie wynikała z decyzji przełożonych Dowódcy 11DKPanc i była rozwiązaniem o charakterze lokalnym stosowanym w 11DKPanc.

Dowódca 11DKPanc odnosząc się do wskazanej nieprawidłowości wyjaśnił, że w jego ocenie traktowanie służb, podróży służbowych, szkolenia specjalistycznego, oddelegowania, udziału w kursach szkoleniowych wykonywanie zadań w ramach PKW jako obecności na zajęciach: „pozwała podtrzymać ciągłość szkolenia, nie obniża oceny dowódcy pododdziału z powodu niezapewnienia odpowiedniej frekwencji na zajęciach (...) a także sankcjonuje fakt, że żołnierz uczestnicząc w wymienionych przedsięwzięciach także podlega szkoleniu”.

W ocenie Izby argumentacja przedstawiona przez Dowódcę 11DKPanc potwierdza systemową nierzetelność przyjętej w 11DKPanc metody liczenia frekwencji

²⁸ W przypadku: (1) ch – chory; (2) zw – zwolnienie lekarskie; (3) szp – szpital; (4) ar – areszt; (5) n – nieusprawiedliwione; i (6) ur – urlop.

²⁹ W przypadku: (1) sł – służba; (2) ps – podróż służbowa; (3) sp – szkolenie specjalistyczne w innej grupie; (4) odd – oddelegowanie; (5) ku – kurs szkoleniowy; i (6) PKW – Polski Kontyngent Wojskowy.

³⁰ W tym 1,1% zajęć z frekwencją poniżej 50%.

³¹ W tym 19,5% zajęć z frekwencją poniżej 50%.

³² Informacja o wynikach kontroli o charakterze niejawnym, przekazana m.in. do Dowódcy 11DKPanc w marcu 2018 r.

na zajęciach. Traktowanie żołnierzy faktycznie nieobecnych jako obecnych na zajęciach: (1) w odniesieniu do „podtrzymania ciągłości szkolenia” – w przypadkach skrajnych prowadzi do stwierdzonych przez Izbę zajęć, które odnotowano w dziennikach szkolenia jako zrealizowanych przy zaewidencjonowanej frekwencji rzędu 90%-96%, pomimo udokumentowanego w tych samych dziennikach szkolenia faktu nieobecności na tych zajęciach 100% żołnierzy, tzn. na zajęciach nie było żadnego szkolonego żołnierza; (2) w odniesieniu do „nie obniżania oceny dowódcy pododdziału z powodu niezapewnienia odpowiedniej frekwencji na zajęciach” Izbie nie wskazano podstawy do „obniżania oceny dowódcy pododdziału z powodu niezapewnienia odpowiedniej frekwencji na zajęciach” oraz należy uwzględnić fakt, że nieobecność rzeczonych żołnierzy wynikała z rozkazów przełożonych, więc nie byłoby podstaw, aby obniżyć za to ocenę danemu dowódcy pododdziału; a także (3) w odniesieniu do „faktu, że żołnierz uczestniczący w wymienionych przedsięwzięciach także podlega szkoleniu”, Izba zwraca uwagę na fakt, że pomimo oczywistej nierzetelności takiego podejścia polegającej na podwójnym ewidencjonowaniu udziału danego żołnierza w tym samym czasie w różnych zajęciach, skutkuje to również uznaniem, że dany żołnierz zrealizował części programu szkolenia pomimo faktu, że nie był on obecny na danych zajęciach.

(akta kontroli: tom I str. 256-268, tom II str. 35-48, 173-193, tom IX str. 423-430, 433)

OCENA CZĄSTKOWA

Izba ocenia, że Dowódca 11DKPanc oraz podlegli mu dowódcy poszczególnych JW zapewnili podległym im żołnierzom dostęp do niezbędnej sportowej infrastruktury szkoleniowej.

Ustalenia kontroli wskazały na praktykę prowadzenia w JW 11DKPanc zajęć z w-f przez żołnierzy nie posiadających uprawnień określonych w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie zajęć z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizowanych w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych.

Zajęcia z w-f częściowo realizowane były zgodnie z wymaganiami zapisanymi w dokumentach normatywnych zarówno co do ich wymiaru jak i programu. W 33,5% miesięcy zbadanej populacji grup szkoleniowych praktyczny wymiar szkolenia z w-f realizowano zgodnie z poleceniem Ministra Obrony Narodowej (i sporządzonymi diagramami szkolenia). W pozostałych 66,5% miesięcy realizacja szkolenia programowego z w-f była niższa niż polecenie Ministra Obrony Narodowej. Stwierdzone podczas kontroli odstępstwa od wymiaru zajęć wynikającego z dokumentów normatywnych oraz przyjętych planów wynikały z decyzji przełożonych oraz okoliczności powodujących długotrwałe funkcjonowanie w warunkach sytuacji kryzysowej.

Izba wskazuje na nierzetelność rozwiązania dotyczącego przyjętej w 11DKPanc metody ewidencjonowania i traktowania żołnierzy nieobecnych na zajęciach szkolenia programowego. W ocenie Izby przyjęte rozwiązanie zakłada kształtowanie nawyków rzetelności w wykonywaniu zadań, zniekształca mierniki sprawozdawczości z realizacji szkolenia oraz utrudnia rzetelną ocenę wyszkolenia (zrealizowania programu szkolenia) poszczególnych żołnierzy.

2. Wpływ udziału żołnierzy we współzawodnictwie sportowym na realizację procesu szkolenia wymaganego na zajmowanych stanowiskach

Opis stanu faktycznego

Dowódcy JW 11DKPanc nie organizowali pozaplanowych, tzn. niewynikających z „Planu – kalendarza przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych” oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ, własnych zamierzeń współzawodnictwa sportowego, zawodów lub innych przedsięwzięć sportowych.

W czasie epidemii COVID-19, w trakcie której zaangażowano żołnierzy w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie, cztery z dziewięciu JW 11DKPanc nie uczestniczyły w pozaplanowych, tzn. niewynikających z „Planu – kalendarza przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych” oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ, zamierzeniach współzawodnictwa sportowego, zawodach lub innych przedsięwzięciach sportowych. Pozostałych pięć JW 11DKPanc wydzieliło żołnierzy do pojedynczych, nieistotnych statystycznie przedsięwzięć typu: (1) 4pplot – Bieg Sylwestrowy w 2021 r. i 2022 r.; (2) 17BZ – bieg Tropem Wilczym w 2020 r.; (3) Dowództwo 11DKPanc i 10BKPanc – Bieg upamiętniający 20 rocznicę 9/11 w 2021 r.; czy (4) 5bsap – bieg Tropem Wilczym w 2020 r. i w 2022 r. Realizacja wymienionych przedsięwzięć ograniczała się do bezkosztowego umożliwienia grupom liczącym od jednego do 30 żołnierzy w kilkugodzinnych przedsięwzięciach organizowanych przez inne podmioty. Dodatkowo pod egidą Dowództwa 11DKPanc wydzielono liczące od jednego do 15 żołnierzy reprezentacje 11DKPanc do udziału w czterech wydarzeniach, na które zaproszono reprezentacje 11DKPanc, tj.: w 2020 r. – dwa trzydniowe turnieje³³ i w 2021 r. – dwa czterodniowe turnieje³⁴. Koszty udziału żołnierzy 11DKPanc w wymienionych przedsięwzięciach ograniczały się do kosztów podróży służbowych.

(akta kontroli: tom I, str. 8-206)

Do badania, wpływu zaangażowania żołnierzy w pozaprogramowe zajęcia sportowe na szkolenie programowe, jako próbę wytypowano 10BKPanc, która w kontrolowanym okresie miała najwyższe, z mierzonych w 11DKPanc, wskaźniki zaangażowania w pozaprogramowe zajęcia sportowe. Dowódca 10BKPanc w 2020 r. wyznaczył żołnierzy 10BKPanc, którzy przez 8 201 osobodni (żołnierzodni) uczestniczyli w zgrupowaniach przygotowujących do zawodów sportowych oraz w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych. W 2021 r. było to 12 274 osobodni, w 2022 r. 8 422 osobodni. W przeliczeniu oznaczało to, że w 2020 r. 22 żołnierzy cały rok było zaangażowanych w ww. przedsięwzięcia. W 2021 r. przeliczeniowo było to 33 żołnierzy, a w 2022 r. – 23 żołnierzy. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w 10BKPanc było 827 wakatów na stanowiskach.

W związku z przyjętym w 10BKPanc, podobnie jak w innych JW 11DKPanc, rozwiązaniem polegającym na organizowaniu części zgrupowań przygotowujących do zawodów sportowych w macierzystym garnizonie³⁵ oraz częściowym udziałem żołnierzy wyznaczonych na takie zgrupowanie zarówno w szkoleniu programowym

³³ (1) XI Międzynarodowy Turniej Służb Mundurowych w Piłce Nożnej Halowej im. podkom. Andrzej Struja o Puchar Komendanta Głównego Policji oraz (2) Puchar Polski Wojska Polskiego i Służb Mundurowych w kick-boxingu.

³⁴ (1) Puchar Polski Wojska Polskiego i Służb Mundurowych w kick-boxingu oraz (2) Regionalne Wojskowe Mistrzostwa CISM w Biegach na orientację.

³⁵ Np. w 10BKPanc w 2020 r. żołnierze wyznaczeni do zgrupowań przygotowujących do zawodów sportowych w macierzystym garnizonie szkolili się przez 9 907 osobodni, co stanowiło 95,4% wszystkich osobodni, w których żołnierze uczestniczyli w zgrupowaniach przygotowujących do zawodów sportowych oraz w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych; w 2021 r. było to odpowiednio 10 869 osobodni (tj. 87,0% wszystkich zgrupowań), a w 2022 r. było odpowiednio 6 161 osobodni (tj. 73,8%).

swoich etatowych grup szkoleniowych jak i w szkoleniu pozaprogramowym w ramach utworzonego zgrupowania, żołnierze wyznaczeni do takich zgrupowań uczestniczyli w części zajęć programowych. Co do zasady w czasie, w którym uczestniczyli w szkoleniu pozaprogramowym nie uczestniczyli w szkoleniu programowym swoich etatowych grup szkoleniowych. W związku z przyjętą w 11DKPanc metodą liczenia frekwencji i kwalifikowania rodzajów nieobecności na zajęciach szkolenia programowego ewidencyjnie żołnierze tacy byli jednak traktowani jako obecni na zajęciach (więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” w obszarze I niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

W latach 2020-2022 w 10BKPanc dziesięciu żołnierzy, których najczęściej wyznaczano do udziału w pozaprogramowych zajęciach sportowych było zaangażowanych w te zgrupowania odpowiednio: 1 256, 948, 927, 926, 892, 770, 753, 695, 687 i 681 dni³⁶. Oznaczało to, że część z ww. żołnierzy z powodu jednoczesnego wyznaczenia do udziału w różnych zgrupowaniach (i w różnym charakterze, np. zawodnika i trenera) w badanym okresie była w pozaprogramowe zgrupowania zaangażowana przez większą liczbę dni niż to wynikało z liczby dni kalendarzowych.

Analiza udziału wytypowanej do zbadania populacji żołnierzy zaangażowanych w pozaprogramowych zajęciach sportowych wykazała, że z powodu wyznaczenia do udziału w pozaprogramowych zajęciach sportowych w większości nie uczestniczyli oni w zasadniczych przedsięwzięciach szkoleniowych swoich pododdziałów, tj. m.in.: strzelaniach bojowych, dniach gotowości mobilizacyjnej i bojowej, ćwiczeniach³⁷ czy zgrupowaniach zadaniowych organizowanych w związku z sytuacjami kryzysowymi.

Dowódca 11DKPanc wyjaśnił, że delegowanie żołnierzy do udziału w pozaprogramowych zajęciach sportowych, w jego ocenie, nie utrudniało realizacji zadań stawianych JW 11DKPanc.

W kontrolowanym okresie zdarzały się przypadki kiedy dowódcy JW 11 DKPanc występowali z wnioskiem o rezygnację z udziału w poszczególnych przedsięwzięciach współzawodnictwa sportowego. W większości przypadków dowódcy otrzymywali odpowiedzi pozytywne. W przypadku wniosków kierowanych do Dowódcy 11DKPanc wszystkie takie wnioski były rozpatrywane pozytywnie, tj. na korzyść JW wnioskującej.

(akta kontroli: tom IX, str. 303-313, 480-487, 515-540)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Izba ocenia, że w związku z faktem, iż w badanym okresie dowódcy JW 11DKPanc nie organizowali pozaplanowych, dodatkowych zamierzeń współzawodnictwa sportowego, zawodów i przedsięwzięć sportowych, które nie wynikały z „Planu – kalendarza przedsięwzięć sportu powszechnego w Siłach Zbrojnych” oraz rozkazów Dowódcy Generalnego RSZ, nie powodowało to nakładania się ich na zadania poszczególnych JW 11DKPanc wynikających z realizacji szkolenia programowego, sposobu funkcjonowania w czasie epidemii COVID-19, z zaangażowania w ochronę granicy polsko-białoruskiej w trakcie kryzysu migracyjnego oraz zadań wynikających z konfliktu zbrojnego w Ukrainie z zadaniami pozaprogramowego szkolenia sportowego.

Niemniej jednak proces szkolenia programowego żołnierzy zaangażowanych w przygotowanie oraz udział we współzawodnictwie sportowym, zawodach i przedsięwzięciach sportowych nie był realizowany w takim samym stopniu jak

³⁶ Lata 2020-2022 miały łącznie 1 096 dni.

³⁷ Między innymi Borsuk-22, Karakal-22, Drawsko-18, Przeprawa-21 czy Szwoleżer.

pozostałych żołnierzy w ich etatowych grupach szkoleniowych. Zakres niezrealizowanego materiału szkolenia programowego był różny w indywidualnych przypadkach.

OBSZAR

3. Tematyka i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych przez żołnierzy stanowisk

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie JW 11DKPanc wysyłały podległych żołnierzy łącznie na 286 przedsięwzięć³⁸ sportowego szkolenia pozaprogramowego, w tym na zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe i zgrupowania przygotowujące do przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego. Łącznie przedsięwzięcia te zajęły 48 919 osobodni³⁹. Jednostką najbardziej zaangażowaną w taką działalność była 10BKPanc, która wysłała żołnierzy na 48 przedsięwzięć⁴⁰ szkolenia pozaprogramowego zajmujących łącznie 28 897 osobodni⁴¹ (tj. 59,1% tego miernika całej 11DKPanc). 10BKPanc skierowała do udziału w tych przedsięwzięciach łącznie 912 żołnierzy⁴², z których 38 dwukrotnie i 110 trzy i więcej razy⁴³. Tematyka realizowanych przedsięwzięć była różnorodna⁴⁴. Należy wskazać, że 65,1% zgrupowań 10BKPanc było zorganizowanych w macierzystym garnizonie i częściowo umożliwiało to delegowanym żołnierzom udział w szkoleniu programowym ich etatowych grup szkoleniowych.

Skupiając się wyłącznie na zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych (bez zgrupowań przygotowujących do przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego) - JW 11DKPanc skierowały żołnierzy do udziału w 54 takich przedsięwzięciach⁴⁵ (tj. 18,9% wszystkich przedsięwzięć pozaprogramowego szkolenia sportowego), które łącznie zajęły 3 400 osobodni⁴⁶ (69,5% wszystkich przedsięwzięć pozaprogramowego szkolenia sportowego). Żołnierze 10BKPanc uczestniczyli w jednym szkoleniu kondycyjno-szkoleniowym, które zajęło 36 osobodni (tj. 0,1% wszystkich przedsięwzięć pozaprogramowego szkolenia sportowego JW 11DKPanc i 1,1% tego miernika dla zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych JW 11DKPanc).

Koszty udziału żołnierzy 11DKPanc w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych (bez zgrupowań przygotowujących do przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego) wyniosły łącznie 140,0 tys. zł⁴⁷, z tego 115,0 tys. zł (tj. 82,1%) na narciarstwo i 25,0 tys. zł (tj. 17,9%) na inne dyscypliny⁴⁸. Żołnierze 11DKPanc nie uczestniczyli w zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych (oraz również w innych przedsięwzięciach pozaprogramowego szkolenia sportowego), na których trenowano jeździectwo lub żeglarstwo.

Udział żołnierzy w opisywanych przedsięwzięciach szkolenia pozaprogramowego, w tym na zgrupowaniach kondycyjno-szkoleniowych i zgrupowaniach

³⁸ W tym: w 2020 r. – 58; w 2021 r. – 129; i w 2022 r. – 99.

³⁹ W tym: w 2020 r. – 10 000; w 2021 r. – 22 965; i w 2022 r. – 15 954.

⁴⁰ W tym: w 2020 r. – 5; w 2021 r. – 24; i w 2022 r. – 19.

⁴¹ W tym: w 2020 r. – 8 201; w 2021 r. – 12 274; i w 2022 r. – 8 422.

⁴² W tym: w 2020 r. – 204; w 2021 r. – 338; i w 2022 r. – 370.

⁴³ Kilukrotnie kierowano wyłącznie na zgrupowania przygotowujące do przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego.

⁴⁴ W tym m.in.: badminton, bieg patrolowy, biegi przełajowe, biegi na orientację, futsal, Judo, marsze, narciarstwo biegowe, narciarstwo zjazdowe, Ośrodek Sprawności Fizycznej, piłka koszykowa, piłka nożna, piłka siatkowa, pływanie, walka w bliskim kontakcie czy wielobój żołnierski.

⁴⁵ W tym: w 2020 r. – 11; w 2021 r. – 31; i w 2022 r. – 12.

⁴⁶ W tym: w 2020 r. – 358; w 2021 r. – 2 236; i w 2022 r. – 806.

⁴⁷ W tym: w 2020 r. – 11,3 tys. zł; w 2021 r. – 91,2 tys. zł; i w 2022 r. – 37,5 tys. zł.

⁴⁸ W ramach „inne dyscypliny” organizowano zgrupowania o tematyce „marsze” oraz „atletyka terenowa”.

przygotowujących do przedsięwzięć współzawodnictwa sportowego, wspierał opanowanie przez żołnierzy specyficznych, indywidualnych umiejętności, przyczyniając się tym samym do osiągania celów szkoleniowych i bojowych przez poszczególne JW 11DKPanc.

(akta kontroli: tom IX, str. 453-457, 472-476)

Dowódca 11DKPanc nie otrzymał, ani nie opracował formalnego dokumentu określającego zasady doboru uczestników zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych. Podczas ustalania składu zgrupowania uwzględniano: (1) systematyczny udział w szkoleniu programowym z w-f; (2) ocenę minimum „dobrą” z rocznego sprawdzianu sprawności fizycznej; (3) odpowiedni stan zdrowia; (4) brak przeciwwskazań dyscyplinarnych; oraz (5) zachowanie rotacyjności grup szkoleniowych.

W wytypowanej do zbadania 10BKPanc nie stwierdzono przypadków udziału tych samych żołnierzy w więcej niż jednym zgrupowaniu kondycyjno-szkoleniowym.

(akta kontroli: tom I, str. 268-269; tom IX, str. 304-313)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Izba ocenia pozytywnie tematykę i dobór uczestników prowadzonych zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych w kontekście specyfiki działania jednostki wojskowej oraz zajmowanych stanowisk. Tematyka zgrupowań kondycyjno-szkoleniowych organizowanych przez JW 11DKPanc w latach 2020-2022 była adekwatna do kondycyjnego przygotowania żołnierzy do zadań i wymogów wynikających z wojennego przeznaczenia poszczególnych jednostek wojskowych. Organizując zgrupowania kondycyjno-szkoleniowe nie delegowano wielokrotnie tych samych żołnierzy.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, formułuje następujące wnioski:

Wnioski

1. W poszczególnych grupach szkoleniowych zajęcia z w-f realizować w wymiarze określonym właściwymi przepisami.
2. Do zajęć z w-f wyznaczać instruktorów posiadających wymagane uprawnienia.
3. Wprowadzić w 11DKPanc rzetelny, odpowiadający stanowi faktycznemu, system ewidencjonowania obecności żołnierzy na zajęciach oraz wyliczania frekwencji na zajęciach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, 23 listopada 2023 r.

Kontroler
Andrzej Zygmunt
doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

.....
podpis